

Paradigms of Education

Rabbi Ya'akov Trump

1. Shoftim, 18:30

ל וַיִּקְיִמוּ לָהֶם בְּנֵי-דָן, אֶת-הַפֶּסֶל;
וַיְהוֹנָתָן בֶּן-גֵּרְשֹׁם בֶּן-מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו,
הָיוּ כַהֲנִים לְשֵׁבֶט הַדָּנִי, עַד-יוֹם, גְּלוֹת
הָאָרֶץ.

30 And the children of Dan set up for themselves the graven image; and Jonathan, the son of Gershom, the son of Manasseh, he and his sons were priests to the tribe of the Danites until the day of the captivity of the land.

2. Shmos, 18:2-4

ב וַיִּקַּח, יִתְרוֹ חַתָּן מֹשֶׁה, אֶת-צִפּוֹרָה,
אִשְׁתּוֹ מֹשֶׁה--אָחֵר, שְׁלוּחִיהָ.

2 And Jethro, Moses' father-in-law, took Zipporah, Moses' wife, after he had sent her away,

ג וְאֵת, שְׁנֵי בָנֶיהָ: אֲשֶׁר שֵׁם הָאֶחָד,
גֵּרְשֹׁם--כִּי אָמַר, גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נְכַרִּיהָ.

3 and her two sons; of whom the name of the one was Gershom; for he said: 'I have been a stranger in a strange land';

ד וְשֵׁם הָאֶחָד, אֱלִיעֶזֶר--כִּי-אֱלֹהֵי אָבִי
בְּעֶזְרִי, וַיַּצֵּלְנִי מִיַּד פַּרְעֹה.

4 and the name of the other was Eliezer: 'for the God of my father was my help, and delivered me from the sword of Pharaoh.'

3. Medrash Rabba, Bamidbar 19:7

קיימת: ז' ר' אחא בשם ר' חנינא אמר בשעה שעלה משה למרום שמע קולו של הקב"ה שיושב ועוסק בפרשת סרה אדומה ואומר הלכה בשם אומרה "ר' אליעזר אומר עגלה בת שנתה ופרה בת שתים אמר לפניו רבון העולמים יהי רצון שיהא מחלצי אמר לו (כו) חייך שהוא מחלצוך הה"ד (שמוס יח) ושם האחד אליעזר שם אותו המיוחד: ח' שאל עובד כוכבים אחד את רבן יוחנן בן זכאי אילין

4. Mechilta, 18:4

(ג) ואת שני בניה וגו' נכריה רבי יהושע
אומר נכריה היתה לו ודאי. רבי אלעזר
המדעי אומר בארץ נכריה אמר משה
הואיל וכל העולם עובדי עבודה זרה אני
אעבוד לפני מי שאמר והיה העולם שבשעה
שאמר משה ליתרו תן לי צפורה בתך
לאשה אמר לו יתרו קבל עליך דבר זה
שאמר לך ואני נותנ לך לאשה אמר לו
מה אמר לו בן שיהיה תחלה יהיה לעבודה
זרה מכאן ואילך לשם שמים וקבל עליו
אמר לו השבע וישבע לו שנאמר ויואל משה
(שם ב). אין אלה אלא לשון שבועה
שנאמר ויואל שאל את העם לאמר (ש"א יד)
וכתיב ויאמר נעמן הואל וקח ככרים (מ"ג ה)
לפיכך הקדים המלאך להרוג את משה מיד
ותקח צפורה צר ותכרות את ערלת בנה
וגו' וירף וגו'. רבי אלעזר בן עזריה
אומר מאוסה ערלה שנתגנו בה רשעים
שנאמר כי כל הגוים ערלים וכל בית
ישראל ערלו לב (ירמיה ט). רבי ישמעאל

5. Medrash Rabba, Bamidbar 19:3(end)

מבא בקילמא (יד) אמר שלמה על כל אלה עמדתי ופרשה' (טו) של
מה אדומה חקתי ושאלתי ופשפשתי (קהל ז) אמרתי אחכמה והיא
רזקה ממני : ד (סג) מי כהחכם ומי יודע פשר דבר מי כהחכם
זה דבר

6. Rashi, Bamidbar 19:22

יציאו זו לכפרה משלהם (מדרש אגדה): פרה אדמה.
משל לזן שפחה שטינף פלטין של מלך, אמרו תבא אמו
ותקנח הגואה, כך תבא פרה ותכפר על העגל (שם
ומנחומא ח): אדמה. על שם אס יאדימו כפולע (ישעיה א

7. Mishna, Parah 1:1

Rabbe Eliezer says: an <i>egla</i> is one year old and a <i>para</i> is two years old. The Chachamim say: an <i>egla</i> is two years old and a <i>para</i> is three or four years old.	רבי אליעזר אומר עגלה בת שנתה ופרה בת שתים וחכ"א עגלה בת שתיים ופרה בת שלש או בת ארבע
---	--

8. Shmos, 19:12-23

יב והגבלת את-העם סביב לאמר, השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו: כל-הנגע בהר, מות יומת.	12 And thou shalt set bounds unto the people round about, saying: Take heed to yourselves, that ye go not up into the mount, or touch the border of it; whosoever toucheth the mount shall be surely put to death;
יג לא-תגע בו יד, כי-סקול יסקל או-יירה --אם-בהמה אם-איש, לא יחיה; במשך, היבל, המה, יעלו בהר. ...	13 no hand shall touch him, but he shall surely be stoned, or shot through; whether it be beast or man, it shall not live; when the ram's horn soundeth long, they shall come up to the mount.' ...
כ וירד ה' על-הר סיני, אל-ראש ההר; ויקרא ה' למשה אל-ראש ההר, ויעל משה.	20 And the LORD came down upon mount Sinai, to the top of the mount; and the LORD called Moses to the top of the mount; and Moses went up.
כא ויאמר ה' אל-משה, רד העד בעם: פן-יחרסו אל-ה' לראות, ונפל ממנו רב.	21 And the LORD said unto Moses: 'Go down, charge the people, lest they break through unto the LORD to gaze, and many of them perish.
כב וגם הכהנים הנגשים אל-ה', יתקדשו: פן-יפרץ בהם, ה'.	22 And let the priests also, that come near to the LORD, sanctify themselves, lest the LORD break forth upon them.'
כג ויאמר משה, אל-ה', לא-יוכל העם, לעלת אל-הר סיני: כי-אתה העדתה בנו, לאמר, הגבל את-ההר, וקדשתו.	23 And Moses said unto the LORD: 'The people cannot come up to mount Sinai; for thou didst charge us, saying: Set bounds about the mount, and sanctify it.'

9. Ibn Ezra, Shmos 19:12

והגבלת שים גבול בהר. ע"כ כמוהו, הגבל את ההר וקדשתו (שמות יט כג), לשום גבול בהר. והארכתי כל כך בעבור שאמר המשוגע שהפך בספרו דברי אלהים חיים, אמר כי רצה משה לומר הגבל את העם, ויצא מפיו ההר במקום העם.

